

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:2001/29 (Siyasî Parti Malî Denetimi)

Karar Sayısı:2002/19

Karar Günü:17.12.2002

R.G. Tarih-Sayı:04.02.2003-25014

I- MALİ DENETİMİN KONUSU

Devrimci Sosyalist İşçi Partisi'nin 2000 yılı kesinhesabının incelenmesidir.

II- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 16. maddesi uyarınca Mustafa BUMİN, Haşim KILIÇ, Samia AKBULUT, Yalçın ACARGÜN, Sacit ADALI, Ali HÜNER, Fulya KANTARCIOĞLU, Ertuğrul ERSOY, Tülay TUĞCU, Ahmet AKYALÇIN ve Enis TUNGA'nın katılmalarıyla 15.7.2002 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında 'Dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine oybirliğiyle' karar verilmiştir.

III- ESASIN İNCELENMESİ

Parti'nin Anayasa Mahkemesi'ne verdiği 2000 yılı kesinhesap çizelgeleri ile dayanağını oluşturan defter ve belgeler üzerinde yapılan inceleme sonuçlarını içeren esas inceleme raporu, Anayasa ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu'nun ilgili kuralları, bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Denetimin maddi öğelerini oluşturan defter ve belgelerde, Devrimci Sosyalist İşçi Partisi'nin 2000 yılı gelirler toplamının 6.866.090.486.- lira, giderler toplamının 6.274.520.000.- lira olarak gösterildiği, gelir fazlası 591.570.486.- liranın gelecek yıla devredildiği, gelir ile gider ve devir rakamlarının birbirine denk olduğu görülmüştür.

A- Gelirlerin İncelenmesi

1- Genel Merkez Gelirleri

Parti Genel Merkezi'nin, 2000 yılı gelirleri 385.092.000.- liradır. Bunların 32.092.000.- lirası önceki yıldan devir, 353.000.000.- lirası ise bağış gelirleridir.

2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu'nun 60-68. maddelerinde siyasî partilerin gelirleri açıklanmış, 69. maddesinde de gelirlerin sağlanmasındaki usul belirlenmiştir. 2820 sayılı Yasa'nın 76. maddesinin üçüncü fıkrasında ise 'Bu Kanunun 69. maddesinde belirtilen esaslara aykırı olarak bir siyasî partinin tevsik edilmeyen kaynaklardan gelir sağladığı anlaşılsa, Anayasa Mahkemesi kararıyla bu gelir Hazineye irad kaydedilir.' denilmiştir.

Genel Merkez'in defter kayıtları ve gelir belgeleri üzerinde yapılan incelemede; aşağıda belirtilenler dışındaki gelirlerin 2820 sayılı Yasa'ya uygun olarak sağlandığı sonucuna varılmıştır.

Genel Merkez'in 2000 yılına ilişkin gelir belgeleri (makbuzlar) ile defter-i kebir, yevmiye defteri, kasa defteri ve kesinhesap bilgileri arasında tutarsızlık olduğu, defter kayıtlarında aşağıdaki tabloda görüleceği üzere 585-600 numaralar arası 16 bağış makbuzu ile gelir olarak

gösterilen toplam 177.000.000.- liralık gelire ilişkin bağış makbuzlarının gelir belgeleri arasında bulunmadığı görülmüştür

Kasa Defterinde Gösterilen

Kayıt Tarihi	Makbuz Numarası	Bağış Tutarı (TL)
4.1.2000	585	20.000.000.-
4.1.2000	586	15.000.000.-
5.1.2000	587	18.000.000.-
6.1.2000	588	23.000.000.-
11.1.2000	589	10.000.000.-
13.1.2000	590	10.000.000.-
18.1.2000	591	10.000.000.-
21.1.2000	592	15.000.000.-
26.1.2000	593	17.000.000.-
28.1.2000	594	9.000.000.-
11.2.2000	595	2.000.000.-
14.2.2000	596	5.000.000.-
15.2.2000	597	5.000.000.-
17.2.2000	598	8.000.000.-
22.2.2000	599	8.000.000.-
24.2.2000	600	2.000.000.-
		177.000.000.-

Buna göre 2820 sayılı Yasa'nın 69. maddesinde belirtilen esaslara aykırı olarak bağış makbuzları ile tevsik edilemeyen toplam 177.000.000.- TL. gelirin, 2820 sayılı Yasa'nın 76. maddesinin üçüncü fıkrasına göre Hazine'ye irad kaydedilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

2- İl Örgütleri Gelirleri

Parti il örgütlerinin 2000 yılı gelirleri 6.480.998.486.- liradır. Bunların 120.998.486.- lirası önceki yıldan devir, 6.360.000.000.- lirası ise 2000 yılı içinde edinilen bağış gelirleridir.

İl örgütleri kesinhesap çizelgelerinin gelir bölümü üzerinde yapılan incelemede, gelirlerin birleşik kesinhesaba doğru olarak geçirildiği ve Parti Genel Yönetim Kurulu Kararı ile de doğruluğunun onaylandığı görülerek 2820 sayılı Yasa'ya uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

B- Giderlerin İncelenmesi

1- Genel Merkez Giderleri

Parti Genel Merkezi'nin 2000 yılı giderleri 345.530.000.- liradır. Bunun tamamı genel yönetim giderleridir.

Parti Genel Merkezi'nin gelirleri ile giderleri arasındaki 39.562.000.- lira gelir fazlası fark ise 2001 yılına devir gösterilmiştir.

Parti'nin 2000 yılı Genel Merkez ve birleşik kesinhesabında genel yönetim gideri olarak gösterilen ve Parti Genel Merkezine ait defter-i kebir, yevmiye defteri ve kasa defterinde ayrıntısı açıklanan toplam 345.530.000.- liralık giderin tevsik edilmediği görülmüştür.

2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu'nun 70. maddesinin üçüncü fıkrasında, beşmilyon liraya kadar harcamaların makbuz veya fatura gibi bir belge ile belgelendirilmesinin zorunlu olmadığı belirtildiğinden, bu tutarı aşan tüm harcamaların makbuz veya fatura gibi bir belgeye dayandırılması gerekmektedir.

2820 sayılı Yasa'nın 76. maddesinin dördüncü fıkrasında ise, 'Belgelendirilmesi gerektiği halde belgelendirilmeyen parti giderleri miktarınca parti malvarlığı, Anayasa Mahkemesi kararıyla Hazineye irad kaydedilir.' denilmektedir.

Bu durumda belgelendirilemeyen gider tutarı 345.530.000.- lira tutarındaki parti malvarlığının Hazine'ye irad kaydedilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

2- İl Örgütleri Giderleri

Parti il örgütlerinin 2000 yılı giderleri 5.928.990.000.- liradır. Bunun tamamı genel yönetim giderleridir.

İl örgütlerinin 2000 yılı gelirleri ile giderleri arasındaki 552.008.486.- lira gelir fazlası fark ise, 2001 yılına devir gösterilmiştir.

İl örgütleri kesinhesap çizelgelerinin gider bölümü üzerinde yapılan incelemede, giderlerin birleşik kesinhesaba doğru olarak geçirildiği ve Parti Genel Yönetim Kurulu Kararı ile de doğruluğunun onaylandığı görülerek 2820 sayılı Yasa'ya uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

IV- SONUÇ

Devrimci Sosyalist İşçi Partisi'nin 2000 yılı kesinhesabının incelenmesi sonucunda;

1- Parti'nin kesinhesabında gösterilen 6.689.090.486.- lira gelir ile 5.928.990.000.- lira giderin eldeki bilgi ve belgelere göre doğru ve 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu'na uygun olduğuna,

2- 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu'nun 69. maddesine aykırı olarak gelir gösterilen 177.000.000.- lira karşılığı Parti malvarlığının, 2820 sayılı Kanun'un 76. maddesi uyarınca Hazine'ye gelir yazılmasına,

3- Belgesiz olarak gider kaydedilen 345.530.000.- lira karşılığı Parti malvarlığının, 2820 sayılı Kanun'un 76. maddesi uyarınca Hazine'ye gelir yazılmasına,

17.12.2002 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi

Esas Sayısı:2001/29 (Siyasî Parti Malî Denetimi)

Karar Sayısı:2002/19

Başkan
Mustafa BUMİN

Başkanvekili
Haşım KILIÇ

Üye
Yalçın ACARGÜN

Üye
Sacit ADALI

Üye
Ali HÜNER

Üye
Fulya KANTARCIOĞLU

Üye
Ertuğrul ERSOY

Üye
Tülay TUĞCU

Üye
Ahmet AKYALÇIN

Üye
Enis TUNGA

Üye
Mehmet ERTEN